

RINKEBY-KISTA STADSDELSFÖRVALTNING

KANSLIAVDELNINGEN

Handläggare: Håkan Serdén

Telefon: 08-508 01 114

TJÄNSTEUTLÅTANDE

DNR 006-169-2008

SID 1 (4)

2008-05-09

SDN 2008-05-15

Till

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Remiss av motion (2008:12) av Ann-Margreth Livh m.f. (v)

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Olle Johnselius
stadsdelsdirektör

Verner Stadthagen
administrativ chef

Håkan Serdén
kanslichef

Sammanfattning

Nio fullmäktigeledamöter, som samtliga representerar vänsterpartiet, har gemensamt väckt en motion i kommunfullmäktige ”om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen”. Motionärerna anser inte att det råder lika villkor för kommunalt och privat driven verksamhet som är skattefinansierad samt att det finns kostnader som kommunen har som genereras av de privata utförarna. Motionärerna anser vidare att alla kostnader för att genomföra stadens privatiseringsprogram måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Därefter måste en så kallad overheadkostnad räknas ut och tas in i avtalsvillkoren.

Även om de redovisade kraven skulle vara förenliga med LOU anser förvaltningen att inte bara den ena partens transaktionskostnader kan medräknas och dessutom belasta den andra parten. Om så sker uppstår inte konkurrens på lika villkor. Är det så att den ena parten ensidigt har vissa kostnader, såsom t.ex. för skolpliktsbevakning, barnomsorgsgaranti eller beskattning, bör detta regleras i särskild ordning. Förvaltningens uppfattning är således att oavsett om transaktionskostnaderna kartläggs och redovisas eller inte kan de inte belasta entreprenören. Förvaltningen anser inte att det ankommer på den att bedöma det lämpliga i att kartlägga och redovisa de nämnda kostnaderna.

Bilaga

Motion (2008:12) av Ann-Margrethe Livh m.fl. (v) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen

Box 7049 164 07 Kista. Fridtjof Nansengången 2
Telefon 08-508 01 000. Fax 08- 508 01 362

www.stockholm.se

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har för yttrande senast den 30 april, remitterat en i kommunfullmäktige av Ann-Margreth Livh m.fl. (v) väckt motion (2008:12) om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen (bilaga). Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har medgivits förlängd remisstid till den 16 maj 2008. Motionen har, förutom till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, även remitterats för synpunkter till stadsdelsnämnderna i Hässelby-Vällingby, Norrmalm, Farsta och Älvsjö och till Idrottsnämnden, Äldrenämnden, Utbildningsnämnden samt till Stockholms Stadshus AB och Stadsledningskontoret.

Motionen

Nio fullmäktigeledamöter, som samtliga representerar vänsterpartiet, har gemensamt väckt en motion i kommunfullmäktige ”om att låta upphandlade företag betala för privatiseringen”. Motionärerna anser inte att det råder lika villkor för kommunalt och privat driven verksamhet som är skattefinansierad samt att det finns kostnader som kommunen har som genereras av de privata utförarna. Motionärerna anser vidare att alla ”kostnader för att genomföra stadens privatiseringsprogram måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Därefter måste en så kallad overheadkostnad räknas ut och tas in i avtalsvillkoren. Beloppet ska täcka kommunens kostnader för upphandling, tillståndsgivning och uppföljning av avtal samt kommunens skyldighet att ha en ständig beredskap för att kunna ta det yttersta ansvaret exempelvis vid en konkurs.” Motionärerna anför att i den nämnda overheadkostnaden ska också ingå kostnader för nämndadministration, köhanteringsystem, biståndshandläggarnas information och rådgivning samt annonseringen av privata utförare på stadens hemsida. ”Det är orimligt att kommunen ensam ska betala för de stödprocesser som krävs för att de privata företagen ska kunna ta över allt fler förskolor, skolor och äldreboenden.” Motionärerna föreslår sammanfattningsvis att kommunfullmäktige ska besluta följande.

1. Kartlägg stadens fasta och löpande kostnader för att genomföra majoritetens konkurrenspolicy, däribland kostnader för personal, konsulter, IT-system, lokaler etc.
2. Räkna ut en overheadkostnad för den del av kommunens verksamhet som privat verksamhet som är offentligt finansierad ska betala för att lika villkor ska gälla.
3. Ta fram en modell för hur overheadkostnaden kan införas i alla avtal som tecknas mellan staden och privata utförare utan att inverka på kvaliteten.

Förvaltningens synpunkter

Varje sund affärstransaktion kännetecknas av att bägge parter, både köpare och säljare, tillförs ett mervärde eller en uppnådd nytta genom transaktionen. För att kunna genomföra en affärstransaktion krävs oftast någon form av resursuppföring genom att ta sig till en marknadsplats, informera sig om vad marknaden har att erbjuda i form av varierat utbud när det gäller priser och kvaliteter, att etablera sig på en marknadsplats, att eventuellt upprätta kontrakt, att eventuellt anlita en mäklare/konsult, att eventuellt försäkra sig etc. Denna typ av transaktionskostnader förekommer hos såväl köpare som säljare och påverkar naturligtvis nettovärdet/nyttan av transaktionen för de parter som genomför ett avtal. Men avtalet genomförs inte om nettovärdet/nyttan för en part blir negativt. Transaktionskostnaderna kan inte långsiktigt övervältras på motparten utan att negativt påverka priset.

Förvaltningen kan konstatera att staden årligen köper varor och tjänster av externa leverantörer för cirka 10 miljarder kronor per år, vilket utgör ca 30 procent av kommunfullmäktiges budget för staden. Vid mitten av 1990-talet uppgick nämnda andel till ca 25 procent. Trenden inom staden är således att andelen köpta varor och tjänster ökar samtidigt som andelen personalkostnader och andelen lokalkostnader minskar som andel av de samlade kostnaderna. Andelen egenregiverksamhet minskar samtidigt som andelen ”köpt” verksamhet ökar.

Förvaltningen uppfattar att det under en lång följd av år har varit en allmänt uppfattad mening att ökad konkurrens och en ökad andel köpt verksamhet inom stadens ”hårda” eller tekniska verksamheter leder till lägre kostnader alternativt högre kvalitet.

Förvaltningen kan konstatera att tanken bakom den konkurrensutsättning av olika delar av stadens icke myndighetsutövande ”mjuka” verksamheter som pågått och pågår också är att detta i slutändan genom ökad konkurrens leder till lägre kostnader, högre kvalitet och/eller ökad valfrihet för brukarna. Så förväntas ske vare sig det gäller utbildning eller vård och omsorg. Målsättningen är att brukarna ska få möjlighet att välja mellan olika utförare, såväl kommunala som enskilda, utifrån kvalitet och differentierat innehåll. Detta förutsätter att ersättningssystemen till de olika utförarna är neutralt utformade oavsett regiform. Antalet kommuner som tillämpar kundvals-system har successivt ökat. Inom staden regleras arbetet med konkurrensutsättning av policyn för konkurrens och valfrihet samt stadens upphandlingspolicy. Förvaltningen kan samtidigt konstatera att det inte råder politisk enighet inom staden om denna uppfattning. Motionärernas yrkanden synes gälla

den konkurrensutsättning som kommunfullmäktige uppmanar alla stadens nämnder till inom ramen för de s.k. aktivitetsplanerna.

Förvaltningen kan inte självständigt bedöma om de krav som framförs i motionen är förenliga med intentionerna i Lagen om Offentlig Upphandling (LOU). I LOU finns tydligt fastlagda principer kring likabehandling, icke-diskriminering m.m. på de företag som lämnar anbud på offentlig verksamhet. Dessa principer är grundläggande för hur upphandlingar av offentlig verksamhet ska utformas. Dessutom är de lika och gäller för alla länder inom EU. Även om de redovisade kraven skulle vara förenliga med LOU anser förvaltningen att inte bara den ena partens transaktionskostnader kan medräknas och dessutom belasta den andra parten. Om så sker uppstår inte konkurrens på lika villkor. Är det så att den ena parten ensidigt har vissa kostnader, såsom t.ex. för skolpliktsbevakning och barnomsorgsgaranti eller beskattning, bör detta regleras i särskild ordning – vilket också, som motionärerna noterat, redan sker.

Motionärerna anför att kostnaderna för stadens ”privatiseringsprogram” måste kartläggas och redovisas för stockholmarna. Förvaltningens uppfattning är således att oavsett om transaktionskostnaderna kartläggs eller inte kan de inte belasta entreprenören. Förvaltningen anser inte att det ankommer på den att bedöma det lämpliga i att kartlägga och redovisa de nämnda kostnaderna.
